

Jolanta Szulc

24th International Congress of Science, Medicine and Technology, 21-28 July 2013, Manchester UK

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy nr 4, 149-151

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JOLANTA SZULC
*Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej
Uniwersytet Śląski*

**24TH INTERNATIONAL CONGRESS OF SCIENCE,
MEDICINE AND TECHNOLOGY
(21-28 JULY 2013, MANCHESTER UK)**

W dniach 22–28 lipca 2013 r., w University of Manchester (Wielka Brytania), odbył się 24. międzynarodowy kongres poświęcony historii nauki, techniki i medycyny (*24th International Congress of Science, Medicine and Technology*) organizowany przez The British Society for the History of Science. W kongresie uczestniczyło 1758 osób z całego świata, wygłoszono 1400 wykładów w 411 sekcjach. Uniwersytet Śląski był reprezentowany przez Gabrielę Besler (Wydział Nauk Społecznych) oraz Jolantę Szulc (Wydział Filologiczny).

Wykłady, prezentacje i dyskusje po raz kolejny potwierdziły, że wiele dyscyplin nauki ma swoją historię, która jest częścią tożsamości danej dyscypliny i określa zasady jej przyszłego rozwoju. Wystąpienia uporządkowano według następujących dyscyplin: astronomia; chemia i alchemia; ekologia i ochrona środowiska; filozofia i logika; fizyka i filozofia przyrody; matematyka; pomiary; systemy, dane, automatyzacja, obliczanie; nauki medyczne i humanistyczne; nauki przyrodnicze i historia naturalna; nauki społeczne; technika i komunikacja; ziemia, geologia, klimat, oceany.

W ramach grupy tematycznej *Pomiary; systemy, dane, automatyzacja, obliczanie* przedstawiono łącznie 58 referatów, które dotyczyły m.in.: maszyn matematycznych, historii i filozofii optymalizacji matematycznej, systemów biologicznych, wykorzystania danych medycznych i biologicznych w ośrodkach badawczych, aktywnego zarządzania i wpływania na ludzkie zachowania, historii współczesnej matematyki. Wśród prelegentów byli przedstawiciele Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Tematyka ich wystąpień dotyczyła działalności krakowskiej szkoły matematycznej przed II wojną światową, publikacji prac z zakresu matematyki w międzynarodowym czasopiśmie „Bulletin International de l'Académie des Sciences de Cracovie” („Anzeiger der Akademie der Wissenschaften in Krakau”)

w latach 1890–1852 oraz osiągnięć polskiego matematyka Hugona Steinhausa (1897–1972), prekursora i współtwórcy teorii gier.

Interesujące okazały się wystąpienia na temat kolekcji specjalnych gromadzonych w muzeach, m.in. w: Museum of Astronomy and Related Sciences (Rio de Janeiro, Brazil), Canada Science and Technology Museum (Ottawa, Ontario, Canada), Science Museum (London, UK), Deutsches Museum (München, Germany), Technisches Museum Wien (Austria), Hrdlička Museum of Man of the Charles University in Prague (Czech Republic), Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius w Krakowie, a także w muzeach Rosji, Japonii i in. Jedną z sesji poświęcono archeologii i wspólnej historii Brazylii i Portugalii, w okresie od XVI do XXI wieku. Zwrócono uwagę na wymianę wiedzy i transformację technologii w ciągu wieków, które mogą być uznane w XXI wieku za wspólne dziedzictwo. To wspólne dziedzictwo obejmuje obiekty kultury materialnej, ze szczególnym uwzględnieniem historii technologii, transportu, budynków i budowli związanych z wytwarzaniem lub produkcją surowców. Dziedzictwo to obejmuje także historię społeczeństwa i ekonomii, tradycyjną archeologię, dziedzictwo materialne i niematerialne, historię architektury i inżynierii oraz technologii i techniki, zwłaszcza w kontekście wymiany, adaptacji i innowacji.

W sesji zatytułowanej: *Nowe perspektywy w zakresie klasyfikacji i metodologii historii nauki: teoretyczne i technologiczne podstawy dla zarządzania źródłami prymarnymi* omówiono klasyfikację źródeł do historii nauki, która jest istotnym elementem w budowie narzędzi wyszukiwania informacji. Narzędzia te powinny służyć do wyszukiwania informacji oddających charakter współczesnej nauki i muszą być coraz lepiej dostosowane do potrzeb naukowców XXI w. Zwrócono uwagę na tak zwane „źródła prymarne” (*primary sources*), których miejsce w nowoczesnych klasyfikacjach („drzewach wiedzy”) jest trudne do ustalenia.

W czasie tej sesji ogłoszono wiele interesujących referatów. Przedstawiciele Pontificia Universidade Católica de São Paulo (Brazil) zwrócili uwagę na zagadnienia związane z organizacją wiedzy. Przypomniano historię klasyfikacji nauk. W bibliografii zapoczątkowanej w 1913 r. przez historyka nauki George’a Sarton’a w ramach czasopisma „Isis” (obecnie „Isis Current Bibliography”) prowadzono indeksowanie obejmujące wszystkie dyscypliny wiedzy. Znaczący wkład w rozwój klasyfikacji wnieśli także Paul Otlet i Henri La Fontaine. Inne podejścia prezentowali: Shiyali Ramamrita Ranganathan w *Colon Classification* (1933) oraz Classification Research Group in UK (1952–1968), która przygotowała wytyczne opracowania dokumentów z wykorzystaniem klasyfikacji fasetowej oraz prowadziła badania nad teorią poziomów integracyjnych. Klasyfikacja fasetowa znajduje obecnie zastosowanie w repozytoriach „źródeł prymarnych” do badań historii nauki, np. w Center Simão Mathias of Studies in History of Science (CESIMA), mieszczącym się w Papiejskim Uniwersytecie Katolickim w Sao Paulo.

Obradom towarzyszyły liczne imprezy kulturalne, pokazy, prelekcje, koncerty, targi książki. W Manchester Metropolitan University odbyła się premiera opery multimedialnej *The Turing Machine Opera, with Decode/Recode* poświęcona życiu i działalności Alana Turinga, przygotowana przez Ooppera Skaala z Helsinek. W czasie spotkania odbywającego się pod hasłem *Victorian science spectacular* zaprezentowano fonograf, tzw. magiczną latarnię, przykłady „fotografii animowanych”, eksperymenty chemiczne i elektryczne z 1800 r. Członkowie British Society for the History of Science przygotowali grę *The tables turned: Victorian séance event*, w czasie której uczestnicy spotkania zostali zaproszeni do odgrywania ról członków Manchester Literary and Philosophical Society, uczestniczących w zebraniu Towarzystwa w 1860 r.

Uczestnicy kongresu odwiedzili m.in. The Museum of Science and Industry oraz The University of Manchester Library. Ta biblioteka uniwersytecka, tworząca wraz z 11 bibliotekami sieć, gromadzi podstawowe kolekcje zbiorów dla nauczania i badań w zakresie nauk humanistycznych, edukacji, prawa, medycyny, nauk ścisłych i społecznych. Udostępnia ponad 4 mln książek drukowanych i rękopisów, ponad 41 tys. czasopism elektronicznych i 500 tys. książek elektronicznych, a także kilkaset baz danych. The University of Manchester Library należy do sieci bibliotek uniwersyteckich John Rylands Library, jedną z pięciu National Research Libraries jest jedną z największych bibliotek naukowych w Wielkiej Brytanii.

Podczas ceremonii zakończenia kongresu wręczono nagrody dla młodych naukowców przyznane przez The Singer Prize, The British Society for the History of Science oraz International Union of History and Philosophy of Science. Nagrodę za najlepszą książkę popularnonaukową z historii nauki otrzymał David Wright (*Downs: The history of a Disability*. Oxford University Press, 2011). Następny kongres odbędzie się w 2017 r. w Rio de Janeiro (Brazylia).